प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, (वनबल प्रमुख) महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे कार्यालय
अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक व केंद्रस्थ अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर,
पहिला माळा, "डी" विंग वनभवन, सिव्हील लाईन्स्, नागपूर-४४०००१.
दुरध्वनी क्र. (०७१२-२५५६९१६) ई-मेल apccfnodel@mahaforest.gov.in

महाराष्ट्र वन विभाग

Fresh proposal query

DESK-17/FCA-SI/PMD-24710/Amravati/756
Nagpur-440 001, Dated- 08/06/2023

प्रति,

प्रधान सचिव (वने),
महसूल व वनविभाग
मंत्रालय मुंबई-32.

विषय: नांदगाव पेठ मोर्शी-वरुड पांढुर्णा राष्ट्रीय महामार्ग NH-353K मध्ये बाधीत होणाऱ्या वनविभागाच्या १४.९७९ हे. वनजमिनीबाबत वन (संवर्धन) अधिनियम, 1980 अंतर्गत प्रस्ताव.

संदर्भ: 1) महाराष्ट्र शासन महसूल व वन विभाग मंत्रालय यांचे पत्र क्र. एफएलडी-३१२३/प्र.क्र.१४०/फ-१०, दि.०८/०५/२०२३.

२) मुख्य वनसंरक्षक (प्रा), अमरावती यांचे पत्र क्र.कक्ष-४/जमीन/NH-३५३K/प्र.क्र.८३४/१/२२-२३, दि.१५/०५/२०२३.

३) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) महाराष्ट्र राज्य यांचेकडील कार्यालयीन टिपणी क्र. कक्ष-२३(२)/वजी/सर्व्हे/प्र.क्र. ५२(नोडल)/५४९/२०२३-२४, दि.२६/०५/२०२३.

विषयांकित प्रकरणी शासनाने संदर्भीय पत्र क्र.१ अन्वये उपस्थित केलेल्या दोन मुद्यांची पुर्तता करणेबाबत कळविण्यात आले होते. त्यानुषंगाने मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.), अमरावती यांचे संदर्भीय पत्र क्र.२ अन्वये मुद्दा क्र.१ बाबतचा पुर्तता अहवाल सादर केलेला आहे तसेच मुद्दा क्र.२ बाबतच्या पुर्ततेच्या अनुषंगाने प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य यांचे संदर्भीय कार्यालयीन टिप्पणी क्र.३ अन्वये अभिप्राय प्राप्त झाले आहे. शासन पत्रातील मुद्यांबाबतचा पुर्तता अहवाल खालीप्रमाणे सादर करण्यात येत आहे.

मुद्दा क्र.१ बाबतचा मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.), अमरावती यांचा अहवाल:- अमरावती वनवृत्तांतर्गत अमरावती वनविभागतील वनपरिक्षेत्र वरुड मधील वनपरिमंडळ पुसला व नियतक्षेत्र धनोडी येथील मौजे मोलविहीर ता. वरुड जि.अमरावती येथील वनखंड क्रमांक ११०१ मध्ये पर्यायी वनीकरणासाठी वळती होणाऱ्या वनजमीनीच्या दुप्पट अवनत वनक्षेत्र पर्यायी वनीकरणासाठी ३०.०० हे आर क्षेत्राची निवड करण्यात आली आहे.

मुद्दा क्र.२ बाबत प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) महाराष्ट्र राज्य यांचे अभिप्राय:- प्रस्तावित वनजमीन वनज्यीव / व्याघ्र भ्रमाणमार्गाचा भाग आहे किंवा कसे? वन्यजीव मंजूरीची आवश्यकता आहे किंवा नाही ? याबाबत प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) यांचे याबाबत अभिप्राय व त्यानुषंगानेची वस्तुस्थिती खालीलप्रमाणे.

Sr.No.	Name of village	Distance (km)	Forest Area (ha)	Remark
१	Sawarkhed	०.४५५	१.०४७	प्रस्तूत गावे भारतीय वन्यजीव संस्थान देहरादून यांनी केलेल्या टेलीमेट्री (Telemetory) अभ्यासानुसार व्याघ्र भ्रमण मार्गात येत आहेत.
२	Daryapur	०.१४६	०.१६८	
३	Yerla	०.१७५	०.२०१	
४	Maiwadi	०.०७४	०.०८५	
५	Kekatwada	०.४९४	१.१३६	व्याघ्र भ्रमण मार्गात येत नाहीत.
६	Pusla	२.१८८	५.०३२	
७	Pandhari	२.७६६	४.११५	
८	Mahendri	२.११७	३.१९४	
Total		**८.४१५**	**१४.९७८**	

वरील तपशिलानुसार प्रस्तावित वनजमीन वळती करणाच्या प्रस्तावामध्ये ८ गावापैकी अनुक्रमांक १ ते ४ ही गावे भारतीय वन्यजीव संस्थान देहरादून यांनी केलेल्या टेलीमेट्री (Telemetory) अभ्यासानुसार व्याघ्र भ्रमण मार्गात येत आहेत. सदर ४ गावाचे वनक्षेत्र १.५०१ हे. आर आणि ०.८५ कि.मी अंतर हे व्याघ्र भ्रमण मार्गात येत आहे.

सदर प्रस्तावामध्ये असेही निदेर्शनास येत आहे की मौजा उमरखेड हे गाव व्याघ्र भ्रमण मार्गात येत आहे. परंतू सदर गावातील वनक्षेत्र बाधीत होत नसल्यामुळे ते प्रस्तावामध्ये समाविष्ट नसावे अशी धारणा आहे.

प्रस्तूत प्रस्ताव हा वनक्षेत्र वळतीकरणाचा असून यामध्ये फक्त वनक्षेत्र नमूद आहे. तथापि व्याघ्र भ्रमण मार्गात येणाऱ्या गावातील वनेत्तर क्षेत्र सदर प्रस्तावामध्ये समाविष्ट असल्यास त्या क्षेत्रासाठी सुध्दा वन्यजीव मान्यता घेणे आवश्यक आहे. त्यामुळे राष्ट्रीय महामार्गाचा विस्तारीकरणामध्ये व्याघ्र भ्रमण मार्गात येणाऱ्या गावातील वन आणि वनेत्तर क्षेत्रासाठी वन्यजीव मान्यतेचा प्रस्ताव विहीत मार्गाने सादर करण्याबाबत प्रकल्प यंत्रणेस कळविणेबाबत निर्देश प्राप्त झाले आहेत.

सदर पुर्तता अहवाल आवश्यक पुढील कार्यवाहीकरीता सादर करण्यात येत आहे.

सहपत्र: वरील प्रमाणे

8/6/23

(नरेश झुरमुरे)
अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक व केंद्रस्थ अधिकारी

प्रतिलीपी:- मुख्य वनसंरक्षक (प्रा), अमरावती यांना माहिती व आवश्यक कार्यवाहीकरीता अग्रेषित.
(उपरोक्त प्रमाणे नमुद व्याघ्र भ्रमण मार्गात येणाऱ्या गावातील वन आणि वनेत्तर क्षेत्रासाठी वन्यजीव मान्यतेचा प्रस्ताव विहीत मार्गाने सादर करण्याबाबत आपल्या स्तरावरुन प्रकल्प यंत्रणेस कळविण्यात यावे.)

प्रतिलीपी:- उपवनसंरक्षक (प्रा), अमरावती वनविभाग अमरावती यांना माहिती व आवश्यक कार्यवाहीकरीता.

प्रतिलीपी:- कार्यकारी अभियंता, राष्ट्रीय महामार्ग विभाग अमरावती यांना माहिती व आवश्यक कार्यवाहीकरीता अग्रेषित.

महाराष्ट्र शासन
वनविभाग

मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक), अमरावती कॅम्प, अमरावती - 444 602

दूरध्वनी क्र. (0721)2662090/ 2662593/2662680 (वैयक्तिक), हॅलो फॉरेस्ट (नि:शुल्क) 1926/
ई-मेल- ccftamravati@mahaforest.gov.in/ aticcfa@gmail.com

क्रमांक/कक्ष-4/जमीन/ NH-353 K/**प्र.क्र.** 834/1/22-23/ 128 /2022-23 **अमरावती, दिनांक :-** 15 / ~~04~~ 05 / 2023

प्रति,

अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक
तथा केंद्रस्थ अधिकारी, म.रा.नागपूर

विषय : नांदगाव पेठ मोर्शी –वरूड पांढुर्णा राष्ट्रीय महामार्ग NH-353 K मध्ये बाधीत होणा-या वनविभागाच्या 14.979 हे. वनजमिनीबाबत वन (संवर्धन) अधिनियम, 1980 अंतर्गत प्रस्ताव (FP/MH/ROAD/2410/2017)

संदर्भ :
1. या कार्यालयाचे पत्र क्र. कक्ष- 4/ जमीन/ NH-353 / प्र.क्र.834/ 34 / दि.18/04/2023
2. आपलेकडील पत्र क्र. कक्ष-17/ Nodal/अमरावती /ID-12695/297/2023-24 दि.26/04/2023
3. महाराष्ट्र शासन,महसूल व वनविभाग,पत्र क्र.एफएलडी-3123/प्र.क्र.140/फ- 10,दि.08/05/2023
4. आपलेकडील पत्र क्र. कक्ष-17/नोडल/अमरावती/आयडी-12695/379/2023-24 दि.09/05/2023
5. उपवनसंरक्षक, अमरावती वनविभाग, अमरावती यांचेकडील पत्र क्र.कक्ष-7/सर्व्हे/पंढरी/535/2022-23 दि.12/05/2023

विषयांकीत प्रस्ताव आपलेकडील संदर्भिय पत्र क्र. 2 अन्वये शासनाकडे सादर करणेत आला होता. विषयांकीत प्रकरणी शासनाकडील संदर्भिय पत्र क्र. 3 चे अनुषंगाने आपलेकडील संदर्भिय पत्र क्र. 4 अन्वये कळविलेनुसार, उपवनसंरक्षक अमरावती यांचेकडील संदर्भिय पत्र क्र. 5 अन्वये प्राप्त CA area suitability certificate , नकाशा व KML file CD या सोबत 3 प्रतीत सादर करणेत येत आहे.

2.00 तसेच शासनाकडील संदर्भिय पत्र क्र.3 अन्वये खालीलप्रमाणे त्रृटी उपस्थित करणेत आल्या आहेत.

अ.क्र.	उपस्थित त्रृटी	करावयाची पूर्तता
1	पान क्र. 3 मध्ये मुद्या क्रमांक 7.7 मध्ये मौजे मोलविहीर ता.वरूड जि.अमरावती येथील वनजमीन पर्यायी	अमरावती वनवृत्तांतर्गत अमरावती वनविभागातील वनपरिक्षेत्र वरूड मधील वनपरिमंडळ पुसला व नियतक्षेत्र

	वनीकरणासाठी प्रस्तावीत करीत असल्याचे नमुद आहे. त्यामध्ये नेमकी किती जमीन पर्यायी वनीकरणासाठी प्रस्तावीत करणेत येत आहे याचा उलेख नाही.	धनोडी येथील मौजे मोळविहीर ता.वरूड जि.अमरावती येथील वनखंड क्रमांक 1101 मध्ये पर्यायी वनीकरणासाठी वळती होणा-या वनजमिनीच्या दुप्ट अवनत वनक्षेत्र पर्यायी वनीकरणासाठी 30.00 हे.आर क्षेत्राची निवड करणेत आली आहे. याप्रमाणे आपलेकडील पत्रामध्ये दुरूस्ती करून शासनास कळविणेत यावे ही विनंती.
2	पान क्र. 7 मध्ये मुद्या क्रमांक 11.3 मध्ये मौजे पांढरेवाडी ता.दौड जि. पुणे येथील ग.न. 577 मधील 13.935 हे.अवनत वनजमीन प्रस्तावीत करणेत येत असलयाचे नमुद आहे.	पान क्रमांक 7 मध्ये मुद्या क्र. 11.3 मध्ये मौजे पांढरेवाडी ता.दौड जि. पुणे येथील ग.न. 577 मधील 13.935 हे.अवनत वनजमीन नजर चुकीने प्रस्तावीत करणेत आली असावी असे दिसते. तरी या ठिकाणी वरीलप्रमाणे दुरूस्ती होवून त्यानुसार आपलेकडील पत्रामध्ये दुरूस्ती करून शासनास कळविणेत यावे ही विनंती.
3	प्रस्तावीत वनजमीन वन्यजीव / व्याघ्र भ्रमणमार्गाचा भाग आहे किंवा कसे प्रस्तुत प्रकरणी वन्यजीव मंजुरीची आवश्यकता आहे किंवा कसे याबाबत प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) यांचे अभिप्राय घेवून माहिती सादर करावी.	आपलेकडील पत्र क्र.2293 दि.9/12/2022 मध्ये नमुद केलेनुसार, प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) यांचेकडील पत्र क्र. 2498 दि. 07/12/2022 अन्वये वन्यजीव मंडळाने अभिप्राय सादर केला असून, प्रस्तुत प्रस्तावास जरी वन्यजीव मान्यतेची गरज नसली तरीही महेंद्री संवर्धन राखीव क्षेत्रामध्ये आढळणा-या वन्यप्राण्यांना सुरक्षित हालचाली आणि आवागमनासाठी भारतीय वन्यजीव संस्थान देहरादून यांनी प्रकाशित केलेल्या Eco – Friendly Measures to Mitigate Impacts of Linear Infrastructure on Wildlife नुसार प्रकल्प यंत्रणेस उपशमन – उपाययोजना उभारणी करणे आवश्यक आहे. याबाबत या कार्यालयाचे पत्र क्र. 34 दि. 18/04/2023 अन्वये प्रकल्प यंत्रणेस उपशमन-उपाययोजना आराखडा तयार करून त्यास मुख्य वन्यजीव रक्षक,महाराष्ट्र राज्य यांची मान्यता घेणे या अटीबाबत प्रकल्प यंत्रणेकडून हमीपत्र प्राप्त करून आपले कार्यालयास सादर करणेत आले आहे.

सहपत्र- वरील प्रमाणे

(जी.के.अनारसे)
मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) अमरावती

प्रतिलिपी - 1. उपवनसंरक्षक, (प्रा.)अमरावती वनविभाग, अमरावती यांना संदर्भिय पत्र क्र. 5 चे अनुषंगाने माहितीसाठी अग्रेषित.

प्रतिलिपी - 2. कार्यकारी अभियंता, राष्ट्रीय महामार्ग विभाग, अमरावती यांना माहितीसाठी अग्रेषित.

302

उपवनसंरक्षक, अमरावती
वनविभाग अमरावती यांचे कार्यालय
शाखा......
16 NOV 2022
4755
अधिक्षक उपवनसंरक्षक

101

सत्यमेव जयते
महाराष्ट्र शासन

सहा. वनसंरक्षक,
(रोहयो व अति.निर्मुलन),
अमरावती वनविभाग अमरावती
कॅम्प, अमरावती-४४४६०२

दुरध्वनी क्रमांक २६६२८१४ (वैयक्तिक),२५५०१४४
ई-मेल-पत्ता- dcfamtdn१४@gmail.com

विषय -: नांदगांव पेठ-मोर्शी-वरुड-पांढुर्णा राष्ट्रीय महामार्गामध्ये बाधित होणा-या वनविभागाच्या १४.९७९ हेक्टर वनजमीनीचे बाबत वनसंवर्धन अधिनियम १९८० अंतर्गत प्रस्तावबाबत.

क्रमांक :कक्ष/सवसं/रोहयो व अति.निर्मुलन/ 644 /२०२२-२३
अमरावती,दिनांक 03.**११.२०२२**

प्रति,
मा.उप वनसंरक्षक,
अमरावती वनविभाग,अमरावती

वरील विषयाच्या अनुषंगाने सविनय कळविण्यांत येत आहे की, नांदगांव पेठ-मोर्शी-वरुड-पांढुर्णा राष्ट्रीय महामार्गामध्ये बाधित होणा-या वनविभागाच्या १४.९७९ हेक्टर वनजमीनीचे बाबत वनसंवर्धन अधिनियम १९८० अंतर्गत प्रस्ताव तयार करणेबाबत सुचनेनुसार निम्नस्वाक्षरीकर्ता यांनी दि.24.08.2022 रोजी वरुड वनपरिक्षेत्रातील पुसला वर्तुळ मधील धनोडी बिट वनखंड क्र.1101 मौजा माळविहिर मध्ये वनरक्षक श्री.एस.डब्ल्यु.थोटे (अतिरिक्त कार्यभार) यांचे समवेत पर्यायी रोपवन क्षेत्राकरिता 30 हेक्टर क्षेत्राची पाहणी केली आहे. सदर क्षेत्र हे पर्यायी रोपवनाकरिता योग्य आहे.

सहपत्र:-वरील प्रमाणे.

(लि.रा.आदे),
सहाय्यक वनसंरक्षक,
(रोहयो व अति.निर्मुलन),
अमरावती वनविभाग, अमरावती

Compensatory Afforestation

Village Molvihir Tq Warud Dis Amravati, Range- Warud Beat - Dhanodi Round Pusla RF Compartment No.1101 (old 393) 30 Ha.

Certificate No.: - 6

Suitability certificate by the Deputy Conservator of Forests that forest and non-forest land is suitable for raising tree species.

This is to certify that undersigned has inspected the area of 30 Ha. of Forest land identified in Amravati Forest Division, Warud range, Dhanodi Beat, compartment number 1101 as alternate land for compensatory Afforestation in lieu of forest land Required for the project namely Nandgaon - Morshi - Warud - Pandhurna Road up to State Border NH No.353K Amravati District Border to M.P. Border and it is contiguous, suitable for Afforestation and management purpose and it is also free from encroachment.

Place :- Amravati.
Date :- / /2022

Chandrasekaran Bala IFS
Deputy Conservator of Forests,
Amravati Forest Division,Amravati.

महाराष्ट्र शासन
महसुल व वन विभाग
प्रधान मुख्य वनसंरक्षक(वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे कार्यालय.
O/o Principal Chief Conservator of Forests (HoFF), Maharashtra State

प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य
Principal Chief Conservator of Forests (Wildlife), Maharashtra State
"Van Bhavan" 3rd Floor, Ramgiri Road, Civil Lines, Nagpur 440 001

Phone - 0712-2549563
E-mail - pccfwlngp@mahaforest.gov.in
Website - www.mahaforest.gov.in

क्रमांक:-कक्ष-२३(२)/वजी/सर्व्हे/प्र.क्र. ५२(नोडल)/ ५४९ /२०२३-२४, दिनांक:- २६ /०५/२०२३

कार्यालयीन टिपणी

विषय:- Diversion of 14.979 ha forest land for rehabilitation and Up-gradation of Amravati-Nandgaon- Morshi-Warud-Pandurna National Highway.

संदर्भ:-१) महाराष्ट्र महसुल व वनविभाग मंत्रालय मुबंई यांचे कडिल पत्र क्रमांक एफएलडी ३१२३/प्र.क्र.१४०/फ-१० दि.०८/०५/२०२३ शासन पत्र क्र.

२)अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक व केंद्रस्थ अधिकारी म.रा.नागपूर यांचे कार्यालयीन पत्र क्रमांक-कक्ष-१७/नोडल/अमरावती/१२६९५/३७८/दिनांक.०९/०५/२०२३ अन्वये विषयांकीत प्रकरणी मुख्य वन्यजीव रक्षक, म.रा. यांचे अभिप्रायासाठी दिनांक ०९/०५/२०२३ रोजी सादर केलेली नस्ती.

सदर्भ पत्र १ चे अनुषंगाने, विषयांकित प्रकरणीची नस्ती या कार्यालयास मुख्य वन्यजीव रक्षक, महाराष्ट्र राज्य यांचे अभिप्रायास्तव दिनांक ०९/०५/२०२३ रोजी प्राप्त झालेली आहे. संदर्भिय पत्रासोबत प्राप्त झालेल्या प्रस्तावातील क्षेत्र विवरणानूसार अमरावती,नांदगाव-मोर्शी-वरुड-पांढूर्णा राष्ट्रीय माहामार्ग करीता १४.९७९ हे.वनजमिन वळती करण्याकरीता असून, सदर क्षेत्र वन्यजीव/व्याघ्र भ्रमण मार्गाचा भाग आहे किंवा कसे याबाबत शासनाने विचारणा केलेली आहे.

वरील बाबीचे अनुषंगाने खालील प्रमाणे वस्तूस्थिती आहे.

Sr. No	Name of Vilage	Distance (km)	Forest Area (ha)	Remark
1	Sawarkhed	0.455	1.047	प्रस्तूत गावे भारतीय वन्यजीव संस्थान देहरादून यांनी केलेल्या टेलीमेट्री (Telemetory) अभ्यासानूसार व्याघ्र भ्रमण मार्गात येत आहेत.
2	Daryapur	0.146	0.168	
3	Yerla	0.175	0.201	
4	Maiwadi	0.074	0.085	
5	Kekatwada	0.494	1.136	व्याघ्र भ्रमण मार्गात येत नाहीत.
6	Pusla	2.188	5.032	
7	Pandhari	2.766	4.115	

8	Mahendri	2.117	3.194	
Total		***8.415***	***14.978***	

वरील तपशिलानुसार प्रस्तावित वनजमीन वळती करण्याच्या प्रस्तावामध्ये ८ गावापैकी अनुक्रमांक १ ते ४ ही गावे भारतीय वन्यजीव संस्थान देहरादून यांनी केलेल्या टेलीमेट्री (Telemetory) अभ्यासानुसार व्याघ्र भ्रमण मार्गात येत आहेत.सदर ४गावाचे वनक्षेत्र १.५०१ हे. आणि ०.८५ कि.मी अंतर हे व्याघ्र भ्रमण मार्गात येत आहे.

सदर प्रस्तावामध्ये असेही निदर्शनास येत आहे की मौजा उमरखेड हे गाव व्याघ्र भ्रमण मार्गात येत आहे. परंतू सदर गावातील वनक्षेत्र बाधीत होत नसल्यामुळे ते प्रस्तावामध्ये समाविष्ट नसावे अशी धारणा आहे.

प्रस्तूत प्रस्ताव हा वनक्षेत्र वळतीकरणाचा असून यामध्ये फक्त वनक्षेत्र नमूद आहे.तथापि व्याघ्र भ्रमण मार्गात येणा-या गावातील वनेत्तर क्षेत्र सदर प्रस्तावामध्ये समाविष्ट असल्यास त्या क्षेत्रासाठी सुध्दा वन्यजीव मान्यता घेणे आवश्यक आहे. त्यामुळे राष्ट्रीय महामार्गाचे विस्तारीकरणामध्ये व्याघ्र भ्रमण मार्गात येणा-या गावातील वन आणि वनेत्तर क्षेत्रासाठी वन्यजीव मान्यतेचा प्रस्ताव विहित मार्गाने सादर करण्याबाबत प्रकल्प यंत्रणेस आपले स्तरावरुन कळविण्यात यावे.

यासोबत भारतीय वन्यजीव संस्थान देहरादून यांनी केलेल्या टेलीमेट्री (Telemetory) अभ्यासानुसार व्याघ्र भ्रमण मार्गाचा नकाशा सहपत्रित करण्यात येत आहे.तसेच आपणाकडून प्राप्त झालेल्या २ मुळ नस्ती परत पाठविण्यात येत आहेत.

सहपत्र- १) टेलीमेट्री नकाशा
२) मूळ नस्ती-२

(signature)
(महिप गुप्ता)
प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव)
महाराष्ट्र राज्य

प्रति,
अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा केंद्रस्थ अधिकारी,
महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.

296

Total 35 km corridors